C/2025/648

10.2.2025.

PREPORUKA VIJEĆA

od 21. siječnja 2025.

o utvrđivanju kretanja neto rashoda Nizozemske

(C/2025/648)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263, a posebno njezin članak 19.,

uzimajući u obzir preporuku Komisije,

budući da:

OPĆA RAZMATRANJA

(1) Reformirani okvir gospodarskog upravljanja EU-a stupio je na snagu 30. travnja 2024. Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru ([1]), izmijenjena Uredba (EZ) br. 1467/97 o provedbi postupka u slučaju prekomjernog deficita ([2]) i izmijenjena Direktiva Vijeća 2011/85/EU o proračunskim okvirima država članica ([3]) glavni su elementi reformiranog okvira gospodarskog upravljanja EU-a. Cilj je tog okvira promicanje zdravih i održivih javnih financija te održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Okvir je više usmjeren na srednjoročno razdoblje te se njime ujedno potiče odgovornost na nacionalnoj razini, zajedno s djelotvornijom i koherentnijom provedbom propisa.

(2) Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni planovi koje države članice trebaju dostaviti Vijeću i Komisiji okosnica su novog okvira gospodarskog upravljanja. Dva su cilja tih planova: i. osigurati da se, među ostalim do kraja razdoblja prilagodbe, dug opće države uvjerljivo smanjuje ili da ostane na razboritim razinama te da se državni deficit u srednjoročnom razdoblju smanji i zadrži ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a i ii. osigurati provedbu reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra i doprinosi zajedničkim prioritetima EU-a. Zato se u svakom planu treba preuzeti srednjoročna obveza o kretanju neto rashoda ([4]), čime se u principu uvodi proračunsko ograničenje tijekom trajanja plana, odnosno četiri ili pet godina (ovisno o redovnom trajanju zakonodavnog razdoblja u državi članici). Osim toga, u planu treba objasniti kako će država članica provedbom reformi i ulaganja odgovoriti na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra, osobito u preporukama za pojedinu zemlju (što, ovisno o slučaju, uključuje i one koje se odnose na postupak u slučaju makroekonomskih neravnoteža) i kako će država članica doprinijeti zajedničkim prioritetima Unije. Razdoblje fiskalne prilagodbe traje četiri godine i može se produljiti za najviše tri godine ako se država članica obveže da će provesti relevantne reforme i ulaganja koji ispunjavaju kriterije iz Uredbe (EU) 2024/1263.

(3) Komisija nakon dostave plana treba ocijeniti ispunjava li plan zahtjeve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba Vijeća (EU) 2024/1264 od 29. travnja 2024. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1467/97 o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Direktiva Vijeća (EU) 2024/1265 od 29. travnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/85/EU o zahtjevima za proračunske okvire država članica (SL L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Neto rashodi kako su definirani u članku 2. Uredbe (EU) 2024/1263 znači državni rashodi bez i. izdataka za kamate, ii. diskrecijskih mjera na strani prihoda, iii. rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije, iv. nacionalnih rashoda za sufinanciranje programa koji se financiraju sredstvima Unije, v. cikličkih elemenata rashoda za naknade za nezaposlenost te vi. jednokratnih i drugih privremenih mjera.

(4) Prema članku 18. Uredbe (EU) 2024/1263, uzimajući u obzir tu ocjenu i na preporuku Komisije, Vijeće treba preporučiti da država članica dostavi revidirani nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan ako smatra da taj plan nije u skladu sa zahtjevima iz članka 16. stavaka 2., 3. i 5. te uredbe.

(5) U slučaju da država članica ne dostavi revidirani plan u roku iz Uredbe (EU) 2024/1263 ili revidirani plan nije u skladu sa zahtjevima iz članka 16. stavaka 2., 3. i 5. te uredbe, Vijeće bi na preporuku Komisije trebalo donijeti preporuku kojom se utvrđuje kretanje neto rashoda dotične države članice u skladu s člankom 19. i, ako je primjenjivo, potvrđuje skup obveza u pogledu reformi i ulaganja koje su temelj za produljenje razdoblja fiskalne prilagodbe.

RAZMATRANJA O NACIONALNOM SREDNJOROČNOM FISKALNO-STRUKTURNOM PLANU NIZOZEMSKE

(6) Nizozemska je 15. listopada 2024. Vijeću i Komisiji dostavila svoj nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan, nakon što je u dogovoru s Komisijom produljen rok iz članka 36. Uredbe (EU) 2024/1263 zbog razloga koje je navela Nizozemska.

Proces prije dostave plana

(7) Nizozemska je prije dostave svojeg plana zatražila tehničke informacije ([5]), koje je Komisija dostavila 21. lipnja 2024. i objavila 15. listopada 2024. ([6]) U tehničkim informacijama navodi se razina strukturnog primarnog salda u 2028. koja je potrebna da se u srednjoročnom razdoblju deficit opće države održi ispod 3 % BDP-a, a dug opće države ispod 60 % BDP-a, čak i bez daljnjih proračunskih mjera nakon četverogodišnjeg razdoblja prilagodbe. Srednjoročno razdoblje definirano je kao razdoblje od deset godina nakon isteka razdoblja prilagodbe. Tehničke informacije sastavljaju se i dostavljaju državama članicama u dva scenarija: jedan podrazumijeva usklađenost sa zaštitnom mjerom za otpornost na deficit ([7]), u skladu s člankom 9. stavkom 3. Uredbe (EU) 2024/1263, a drugi bez te zaštitne mjere. U tehničkim informacijama za Nizozemsku utvrđeno je da bi, na temelju pretpostavki Komisije na kojima se temelje prethodne smjernice dostavljene u lipnju 2024., kako bi se osigurala usklađenost s primjenjivim fiskalnim pravilima tijekom četverogodišnjeg razdoblja prilagodbe, strukturni primarni saldo na kraju razdoblja prilagodbe (2028., u scenariju bez zaštitne mjere za otpornost na deficit) trebao iznositi najmanje 0,1 % BDP-a, prema tablici u nastavku. Informacije radi, uzme li se u obzir i zaštitna mjera za otpornost na deficit, strukturni primarni saldo trebao bi do kraja razdoblja prilagodbe (2028.) iznositi najmanje 0,1 % BDP-a. Međutim, zaštitna mjera za otpornost na deficit nije zahtjev za Nizozemsku, koja ispunjava uvjete za tehničke informacije.

Tablica 1: Tehničke informacije koje je Komisija dostavila Nizozemskoj

Zadnja godina razdoblja prilagodbe	2028.
Minimalna vrijednost strukturnog primarnog salda (% BDP-a), scenarij bez zaštitne mjere za otpornost na deficit	0,1
Samo informativno: Minimalna vrijednost strukturnog primarnog salda (% BDP-a), scenarij sa zaštitnom mjerom za otpornost na deficit	0,1

Izvor: izračuni Komisije.

([5]) Prethodne smjernice koje su dostavljene državama članicama i Gospodarskom i financijskom odboru sadržavaju tehničke informacije i. bez produljenja razdoblja prilagodbe od četiri godine i s produljenjem razdoblja prilagodbe na sedam godina i ii. sa zaštitnom mjerom za otpornost na deficit i bez te zaštitne mjere. Sadržavaju i glavne početne uvjete i temeljne pretpostavke koje je Komisija upotrijebila u okviru za srednjoročne projekcije državnog duga. Referentni smjer kretanja izračunan je na temelju metodologije opisane u Izvješću Komisije o održivosti duga za 2023. (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Temelji se na proljetnoj prognozi Europske komisije 2024. i njezinu srednjoročnom produljenju do 2033., a dugoročni rast BDP-a i troškovi starenja stanovništva u skladu su sa zajedničkim izvješćem Komisije i Vijeća o starenju stanovništva za 2024. (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#netherlands.

([7]) U zaštitnoj mjeri za otpornost na deficit iz članka 8. Uredbe (EU) 2024/1263 utvrđeno je da godišnje poboljšanje strukturnog primarnog salda iznosi 0,4 postotna boda BDP-a (odnosno 0,25 postotnih bodova BDP-a u slučaju produljenja razdoblja prilagodbe) sve dok strukturni deficit ne bude manji od 1,5 % BDP-a.

(8) U skladu s člankom 12. Uredbe (EU) 2024/1263 Nizozemska i Komisija organizirale su tehnički dijalog u srpnju i kolovozu 2024. Glavne su teme dijaloga bile kretanje neto rashoda prema predviđanjima Nizozemske i njegove temeljne pretpostavke, kao i planirana provedba reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra i doprinosi zajedničkim prioritetima Unije za pravednu zelenu i digitalnu tranziciju, socijalnu i gospodarsku otpornost, energetsku sigurnost i izgradnju obrambenih sposobnosti.

(9) Prema informacijama koje je Nizozemska navela u svojem planu, nije proveden postupak savjetovanja s relevantnim nacionalnim dionicima (uključujući socijalne partnere) prije njegove dostave kako je predviđeno u članku 11. stavku 3. Uredbe (EU) 2024/1263, u skladu s prijelaznim odredbama iz članka 36. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) 2024/1263.

(10) Državno vijeće (nizozemska neovisna fiskalna institucija) dalo je mišljenje ([8]) o makroekonomskoj prognozi i makroekonomskim pretpostavkama na kojima se temelji višegodišnje kretanje neto rashoda. Državno vijeće zaključilo je da se očekuje da će javne financije 2024. i 2025. biti u skladu s vrijednostima iz Europskog ugovora. Međutim, kretanje neto rashoda u srednjoročnom fiskalno-strukturnom planu nije u skladu sa zahtjevima iz uredbe i Nizozemska će morati uložiti dodatni fiskalni napor uz mjere koje je vlada predstavila u nacrtu proračuna za 2025. kako bi bila u skladu s uredbom.

(11) Nacrt plana predstavljen je nacionalnom parlamentu 17. rujna 2024., zajedno s nacrtom proračuna za 2025. Revidirani plan predstavljen je nacionalnom parlamentu 14. listopada 2024.

Drugi povezani procesi

(12) Nizozemska je 15. listopada 2024. dostavila svoj nacrt proračunskog plana za 2025. Komisija je 26. studenoga 2024. donijela mišljenje o tom nacrtu proračunskog plana ([9]).

(13) Komisija je 19. lipnja 2024. zaključila da u Nizozemskoj postoje makroekonomske neravnoteže. U Nizozemskoj su i dalje osobito prisutne slabosti koje se odnose na visok privatni dug u kontekstu precijenjenog tržišta stambenih nekretnina, koje imaju prekograničnu važnost i još su relevantne unatoč određenim poboljšanjima ([10]).

(14) Vijeće je 21. listopada 2024. Nizozemskoj uputilo nekoliko preporuka u kontekstu europskog semestra ([11]).

SAŽETAK I KOMISIJINA OCJENA PLANA

(15) U skladu s člankom 16. Uredbe (EU) 2024/1263 Komisija je ocijenila plan kako slijedi:

Kontekst: makroekonomsko i fiskalno stanje i izgledi

(16) U Nizozemskoj je 2023. zabilježen rast gospodarske aktivnosti od 0,1 %. Stagnaciju je uzrokovala visoka inflacija i slabo vanjsko okruženje zbog kojeg je usporio izvoz. Prema jesenskoj prognozi Europske komisije 2024. očekuje se rast gospodarstva za 0,8 % u 2024. zbog rasta realnih plaća koji je potaknuo privatnu potrošnju. Očekuje se da će realni BDP porasti za 1,6 % u 2025. i 1,5 % u 2026. zahvaljujući daljnjem rastu plaća, padu inflacije i boljem vanjskom okruženju koje pogoduje trgovini. Tijekom razdoblja obuhvaćenog prognozom (tj. 2024. – 2026.) očekuje se da će potencijalni BDP u Nizozemskoj rasti za 1,9 % u 2024., 1,7 % u 2025. i 1,5 % u 2026. zbog smanjenja doprinosa rada potencijalnom rastu s 0,9 % u 2024. na 0,5 % u 2026. Stopa nezaposlenosti u 2023. iznosila je 3,6 %, a Komisija predviđa da će u 2024. iznositi 3,7 %, 3,8 % u 2025. i 3,9 % u 2026. Predviđa se da će se inflacija (deflator BDP-a) smanjiti sa 7,3 % u 2023. na 5,0 % u 2024., da će u 2025. iznositi 3,0 %, a u 2026. 2,3 %.

(17) Kad je riječ o fiskalnim kretanjima, deficit opće države u Nizozemskoj iznosio je 2023. 0,4 % BDP-a. Prema jesenskoj prognozi Europske komisije 2024. predviđa se da će u 2024. dosegnuti 0,2 % BDP-a, u 2025. povećati se na 1,9 % BDP-a, a u 2026. bez promjene politika na 2,4 % BDP-a. Jesenska prognoza Europske komisije 2024. uključuje nacrt proračuna Nizozemske za 2025., koji je vlada predložila nacionalnom parlamentu u rujnu 2024. Na kraju 2023. dug opće države iznosio je 45,1 % BDP-a. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2024., očekuje se da će se krajem 2024. udio duga u BDP-u smanjiti na 43,3 %. Predviđa se da će se krajem 2025. povećati na 44,3 % BDP-a, a krajem 2026. na 46,6 %. Komisija u svojim fiskalnim projekcijama ne uzima u obzir obveze politike preuzete u srednjoročnim planovima sve dok one ne budu vjerodostojno najavljene i dovoljno detaljno razrađene u konkretne mjere politike.

([8]) Mišljenje Državnog vijeća nalazi se u Prilogu II. planu.
([9]) Mišljenje Komisije o nacrtu proračunskog plana Nizozemske, 26.11.2024., C(2024) 9062 final.
([10]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskoj središnjoj banci, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija i Europskoj investicijskoj banci, COM (2024)600 final, Dodatak 4.
([11]) Preporuka Vijeća od 21. listopada 2024. o ekonomskoj, proračunskoj i strukturnoj politici te politici zapošljavanja Nizozemske.

Kretanje neto rashoda i glavne makroekonomske pretpostavke iz plana

(18) Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan Nizozemske odnosi se na razdoblje 2025. – 2028. i četverogodišnju fiskalnu prilagodbu.

(19) Plan sadržava sve informacije propisane u članku 13. Uredbe (EU) 2024/1263.

(20) Planom se obvezuje na kretanje neto rashoda navedeno u tablici 2, što odgovara prosječnom rastu neto rashoda od 4,2 % od 2025. do 2028. Tehničke informacije (uz pretpostavku linearnog kretanja prilagodbe) u skladu su s prosječnim rastom neto rashoda od 3,2 % tijekom razdoblja prilagodbe (2025. – 2028.). Kretanje neto rashoda za koje je preuzeta obveza u planu trebalo bi rezultirati strukturnim primarnim saldom od - 0,8 % BDP-a na kraju razdoblja prilagodbe (2028.). To je manje od minimalne razine strukturnog primarnog salda od 0,1 % BDP-a u 2028. koju je Komisija navela u tehničkim informacijama od 21. lipnja 2024. ([12]) U planu se pretpostavlja postupno smanjenje rasta potencijalnog BDP-a s 2,1 % u 2024. na 1,4 % u 2028. Osim toga, u planu se očekuje da će se stopa rasta deflatora BDP-a znatno smanjiti, s 5,1 % u 2024. na 2,7 % u 2025. i 2,4 % u 2028.

Tablica 2: Kretanje neto rashoda i glavne pretpostavke iz plana Nizozemske

	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	Prosjek tijekom razdoblja trajanja plana 2025. – 2028.
Rast neto rashoda (godišnje, %)	6,9	6,8	3,5	2,1	4,3	4,2
Rast neto rashoda (kumulativno, od bazne godine 2023., %)	6,9	14,1	18,1	20,7	25,9	nije primjenjivo
Rast potencijalnog BDP-a (%)	2,1	1,8	1,7	1,5	1,4	1,6
Inflacija (rast deflatora BDP-a) (%)	5,1	2,7	2,6	2,6	2,4	2,6

Izvor: Srednjoročni fiskalno-strukturni plan Nizozemske i izračuni Komisije.

Implikacije obveza o kretanju neto rashoda preuzetih u planu na dug opće države

(21) Ako se ostvare obveze o kretanju neto rashoda preuzete u planu i temeljne pretpostavke, dug opće države trebao bi se, prema planu, postupno povećavati s 45,0 % BDP-a u 2024. na 51,1 % BDP-a na kraju razdoblja prilagodbe, prema tablici u nastavku. Prema planu se očekuje da će nakon prilagodbe u srednjoročnom razdoblju (tj. do 2038.) udio duga u 2033. premašiti referentnu vrijednost od 60 % BDP-a iz Ugovora i u 2038. dosegnuti 70,7 %.

Tablica 3: Kretanja duga i salda opće države u planu Nizozemske

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2038.
Dug države (% BDP-a)	45,1	45,0	46,7	49,7	50,1	51,1	70,7
Saldo države (% BDP-a)	- 0,4	- 1,8	- 2,5	- 3,4	- 2,1	- 2,5	- 4,0

Izvor: Srednjoročni fiskalno-strukturni plan Nizozemske.

([12]) Scenarij bez zaštitne mjere za otpornost na deficit.

Tako prema planu dug opće države u srednjoročnom razdoblju ima uzlazno kretanje i ne bi ostao ispod referentne vrijednosti od 60 % BDP-a iz Ugovora. Stoga se na temelju obveza o provedbi politika i makroekonomskih pretpostavki iz plana kretanje neto rashoda navedeno u planu ne smatra usklađenim s kriterijima duga iz članka 6. točke (a) i članka 16. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/1263.

Implikacije obveza o kretanju neto rashoda preuzetih u planu na saldo opće države

(22) Na temelju kretanja neto rashoda i pretpostavki iz plana, deficit opće države trebao bi se povećati s 1,8 % BDP-a u 2024. na 2,5 % u 2025., privremeno premašiti 3 % (3,4 %) u 2026. te se zatim smanjiti na 2,1 % u 2027. i ponovno povećati na 2,5 % u 2028. Stoga prema planu saldo opće države do kraja razdoblja prilagodbe (2028.) neće premašiti referentnu vrijednost od 3 % BDP-a. Međutim, državni deficit tijekom deset godina nakon razdoblja prilagodbe (tj. do 2038.) premašit će 3 % BDP-a. Državni deficit premašit će 2029. referentnu vrijednost od 3 % iz Ugovora i do 2038. postupno dosegnuti 4,0 %. Stoga se na temelju obveza o provedbi politika i makroekonomskih pretpostavki iz plana kretanje neto rashoda navedeno u planu ne smatra usklađenim s kriterijem deficita iz članka 6. točke (b) i članka 16. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/1263.

Fiskalna strategija iz plana

(23) Plan uključuje indikativnu fiskalnu strategiju čija se točna specifikacija relevantnih mjera politike treba potvrditi ili prilagoditi i kvantificirati u godišnjim proračunima, među ostalim kako bi se osigurala provedba ove Preporuke Vijeća. U koalicijskom sporazumu vlade za razdoblje od 2024. do 2028. predviđaju se smanjenja poreza na dohodak na početku mandata, koja bi se nadoknadila povećanjima poreza na dodanu vrijednost na određene proizvode u 2026. i smanjenjem rashoda krajem mandata, među ostalim za razvojnu pomoć, plaće u javnom sektoru i azil. U nacrtu proračunskog plana za 2025. navode se mjere politike koje će pomoći da se ostvare ciljane stope rasta neto rashoda za 2025. od 6,8 % ([13]).

Planirane reforme i ulaganja iznesene u planu kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra i doprinosi zajedničkim prioritetima Unije

(24) U planu se opisuju planirane politike za reforme i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra, osobito u preporukama za pojedinu zemlju, što uključuje i one koje se odnose na postupak u slučaju makroekonomskih neravnoteža, i doprinosi zajedničkim prioritetima EU-a. Plan sadržava iscrpan popis od više od 70 reformi i ulaganja za zajedničke prioritete EU-a, od čega se za njih 14 koristi financijska potpora iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

(25) Kad je riječ o zajedničkom prioritetu pravedne zelene i digitalne tranzicije, što uključuje klimatske ciljeve utvrđene u Uredbi (EU) 2021/1119, plan sadržava više od 20 reformi i ulaganja, kao što su, među ostalim, višegodišnji program za energetsku i klimatsku infrastrukturu, javno-privatni istraživački programi u okviru strategije za digitalno gospodarstvo i nizozemski klimatski fond. U planu su opisane i mjere u okviru plana za oporavak i otpornost za rješavanje pitanja zagušenja mreže, izgradnje energetske infrastrukture i istraživanja u području kvantnog računalstva. Reformama i ulaganjima iz plana namjeravaju se provesti preporuke za Nizozemsku iz 2022., 2023. i 2024. o ulaganju dodatnih napora u pogledu održive poljoprivrede, preporuke iz 2019., 2022., 2023. i 2024. o poticanju prelaska na energiju iz obnovljivih izvora, među ostalim ulaganjima u mrežu, preporuke iz 2019., 2020. i 2022. o poticanju ulaganja, istraživanja i inovacija radi potpore zelenoj i digitalnoj tranziciji te iz 2019. o rješavanju problema prometnih uskih grla. Plan uključuje reforme i ulaganja za provedbu preporuka za Nizozemsku koje se odnose na postupak u slučaju makroekonomskih neravnoteža, i to preporuka iz 2022. i 2023. o ubrzavanju uvođenja obnovljivih izvora energije i poticanju ulaganja u mrežnu infrastrukturu, iz 2023. o unapređenju vještina i kompetencija potrebnih za zelenu tranziciju te iz 2022. i 2023. o poboljšanju energetske učinkovitosti zgrada i ubrzavanju ulaganja u održivi promet i održivu poljoprivredu.

(26) Kad je riječ o zajedničkom prioritetu socijalne i gospodarske otpornosti, što uključuje europski stup socijalnih prava, plan sadržava opsežan popis od više od 40 reformi i ulaganja grupiranih u nekoliko područja politika, kao što su tržište stambenih nekretnina, obrazovanje, zdravstvena zaštita, mirovine, tržište rada i oporezivanje. Neka od tih ulaganja i reformi, kao što su invalidsko osiguranje za samozaposlene osobe, revizija zakona o mirovinskom osiguranju ili proširenje intenzivne skrbi, uključeni su u plan za oporavak i otpornost. Reformama i ulaganjima iz plana namjeravaju se provesti preporuke za Nizozemsku iz 2022., 2023. i 2024. o smanjenju poticaja za korištenje fleksibilnih ugovora ili ugovora na određeno vrijeme i iz 2019., 2020. i 2022. o promicanju odgovarajuće socijalne

([13]) Vidjeti Mišljenje Komisije o nacrtu proračunskog plana Nizozemske, 26.11.2024., C(2024) 9062 final.

zaštite za samozaposlene osobe i smanjenju lažnog samozapošljavanja. Reformama i ulaganjima iz plana usto se namjerava riješiti pitanje nedostatka radne snage i vještina, među ostalim pružanjem mogućnosti usavršavanja i prekvalifikacije radi poboljšanja osnovnih vještina, što se sustavno preporučuje od 2019., te provesti preporuka iz 2020. o jačanju zdravstvenog sustava. Kad je riječ o prioritetu socijalne i gospodarske otpornosti, plan sadržava reforme i ulaganja u području tržišta stambenih nekretnina kojima se namjeravaju provesti preporuke za Nizozemsku koje se odnose na postupak u slučaju makroekonomskih neravnoteža, i to smanjenjem sklonosti kućanstava zaduživanju i osiguravanjem cjenovne pristupačnosti i dostupnosti stambenih objekata na privatnom tržištu najma nekretnina (dvije preporuke upućene Nizozemskoj u uzastopnim godinama od 2019.) te uklanjanjem prepreka izgradnji stambenih objekata (preporuke iz 2023. i 2024.).

(27) Kad je riječ o zajedničkom prioritetu energetske sigurnosti, plan sadržava reforme koje doprinose energetskoj sigurnosti putem propisa kojima se, među ostalim, uvode strukturna poboljšanja sigurnosti opskrbe plinom i obveze uštede energije za poduzeća i institucije. U planu se opisuje i namjera provođenja mjera politike kojima se jača otpornost smanjenjem ovisnosti o kritičnim sirovinama i poticanjem proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija. Neke od reformi i ulaganja za rješavanje pitanja zagušenja mreže, ažuriranje regulatornog okvira za plinske i elektroenergetske sustave i poticanje upotrebe tehnologija zelenog vodika uključene su u plan za oporavak i otpornost. Reformama i ulaganjima iz plana namjeravaju se provesti preporuke za Nizozemsku iz 2019., 2022., 2023. i 2024. o poticanju prelaska na energiju iz obnovljivih izvora, među ostalim ulaganjima u mrežu, te preporuka iz 2019. o rješavanju problema prometnih uskih grla. Plan sadržava reforme i ulaganja za provedbu preporuka za Nizozemsku koje se odnose na postupak u slučaju makroekonomskih neravnoteža, a u kojima se preporučuje povećanje ulaganja u uvođenje obnovljivih izvora energije i mrežnu infrastrukturu (preporuke iz 2022. i 2023.), energetsku učinkovitost zgrada i održivi promet (preporuke iz 2022.) te smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima (preporuke iz 2022. i 2023.).

(28) Kad je riječ o zajedničkom prioritetu obrambenih sposobnosti, plan uključuje niz ulaganja koja treba provesti od 2024. do 2028., a sastoje se od nabave opreme, obnove infrastrukture nekretnina, među ostalim radi njezine održivosti, te modernizacije i zamjene taktičke IT infrastrukture.

(29) Plan sadržava informacije o dosljednosti i, prema potrebi, komplementarnosti s planom za oporavak i otpornost Nizozemske. Reformama i ulaganjima navedenima u planu dopunjuje se nekoliko djelovanja poduzetih na temelju plana za oporavak i otpornost koje također doprinose zajedničkim prioritetima EU-a. Nove reforme i ulaganja iz plana smatraju se usklađenima s mjerama na temelju plana za oporavak i otpornost. Na primjer, paket reformi za energetsko tržište iz poglavlja o planu REPowerEU doprinosi pravednoj zelenoj i digitalnoj tranziciji te energetskoj sigurnosti, a mjere za centralizirano planiranje radi povećanja stambene ponude i jačanja zdravstvenog sustava iz plana za oporavak i otpornost doprinose socijalnoj i gospodarskoj otpornosti.

(30) Planom se nastoji doprinijeti provedbi javnih ulaganja koja su potrebna kako bi Nizozemska doprinijela zajedničkim prioritetima EU-a. Planom su za zajednički prioritet pravedne zelene i digitalne tranzicije predviđena ulaganja u iznosu od oko 43 milijarde EUR. Kad je riječ o zajedničkom prioritetu socijalne i gospodarske otpornosti, u planu su predviđena ulaganja u iznosu od 10 milijardi EUR u području stanovanja, tržišta rada i zdravstvene skrbi. Za zajednički prioritet energetske sigurnosti, u planu se uglavnom navode reforme, ali se predviđaju potrebe za ulaganjima u iznosu od 300 milijuna EUR za uvođenje tehnologija zelenog vodika, što je djelomično obuhvaćeno planom za oporavak i otpornost. U planu se navodi da će za potrebe zajedničkog prioriteta obrambenih sposobnosti biti potrebna ulaganja u iznosu od 55 milijardi EUR.

Zaključak ocjene Komisije

(31) Komisija općenito smatra da plan Nizozemske nije u skladu sa zahtjevima iz članka 16. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/1263 zbog neusklađenosti kretanja neto rashoda iz plana s kriterijima duga i deficita iz te uredbe. U planu se navodi sljedeće: „Ako Komisija i Vijeće smatraju da kretanje neto rashoda koje je predložila Nizozemska nije u skladu s Uredbom, Nizozemska se odriče svojeg prava na dostavu revidiranog plana kako je predviđeno člankom 18. Uredbe i razumije da Vijeće, na preporuku Komisije i na temelju tehničkih informacija Komisije, može preporučiti kretanje rashoda u skladu s člankom 19. Uredbe. Vlada preporuku o kretanju rashoda na temelju tehničkih informacija smatra pravilnom provedbom europskih fiskalnih pravila.” Budući da Nizozemska ne namjerava dostaviti revidirani plan u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2024/1263, kretanje neto rashoda treba se preporučiti u skladu s člankom 19. te uredbe na temelju tehničkih informacija koje je Komisija dostavila 21. lipnja 2024.

OPĆI ZAKLJUČAK VIJEĆA

(32) Vijeće prima na znanje srednjoročni fiskalno-strukturni plan Nizozemske, uključujući odricanje Nizozemske od prava da podnese revidirani plan, te smatra da bi potpuna provedba Preporuke Vijeća pogodovala osiguravanju zdravih javnih financija i podupiranju održivosti javnog duga te održivog i uključivog rasta.

(33) Vijeće prima na znanje Komisijinu ocjenu plana. Međutim, Vijeće poziva Komisiju da svoju ocjenu planova u budućnosti iznosi u zasebnom dokumentu od preporuka Komisije za preporuke Vijeća.

(34) Vijeće prima na znanje Komisijinu ocjenu kretanja neto rashoda i glavnih makroekonomskih pretpostavki iz plana, među ostalim u odnosu na prethodne smjernice Komisije, kao i implikacije kretanja neto rashoda iz plana na državni deficit i dug. Vijeće prima na znanje rizike za izglede. Vijeće osobito pozdravlja savjetovanje s relevantnim dionicima prije dostave plana. Vijeće također prima na znanje da bi geopolitički rizici mogli stvoriti pritisak na rashode za obranu.

(35) Vijeće očekuje od Nizozemske da bude spremna prema potrebi prilagoditi svoju fiskalnu strategiju kako bi ostvarila preporučeno kretanje neto rashoda. Vijeće će pomno pratiti gospodarska i fiskalna kretanja, uključujući ona na kojima se temelji scenarij plana.

(36) Vijeće smatra da je prije sljedećeg kruga fiskalnog nadzora potrebno pravodobno održati dodatne rasprave kako bi se postiglo zajedničko razumijevanje implikacija kumulativnih stopa rasta neto rashoda u okviru godišnjeg nadzora.

(37) Vijeće prima na znanje Komisijin opis potreba i namjera u pogledu reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra te naglašava da je važno osigurati provedbu tih reformi i ulaganja. Vijeće će na temelju Komisijinih izvješća ocijeniti te reforme i ulaganja te pratiti njihovu provedbu u okviru europskog semestra.

(38) Vijeće sa zanimanjem očekuje godišnja izvješća Nizozemske o napretku, koja će prije svega sadržavati informacije o napretku u ostvarenju kretanja neto rashoda kako ga je utvrdilo Vijeće te o provedbi širih reformi i ulaganja u kontekstu europskog semestra.

(39) Na temelju Komisijine ocjene i odricanja Nizozemske od prava na dostavu revidiranog plana na temelju članka 18. te u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) 2024/1263 Vijeće bi Nizozemskoj trebalo preporučiti kretanje neto rashoda na temelju tehničkih informacija koje je Komisija dostavila 21. lipnja 2024.,

PREPORUČUJE da Nizozemska:

1. osigura da rast neto rashoda ne bude veći od maksimuma iz Priloga I. ovoj Preporuci.

Sastavljeno u Bruxellesu 21. siječnja 2025.

Za Vijeće

Predsjednik

A. DOMAŃSKI

PRILOG I.

Maksimalne stope rasta neto rashoda
(godišnje i kumulativne stope rasta, u nominalnom smislu)

Nizozemska

Godine		2025.	2026.	2027.	2028.
Stope rasta (%)	Godišnje	3,5	3,3	3,0	3,0
	Kumulativne (*)	10,4	14,0	17,5	21,0

(*) Kumulativne stope rasta izračunate su u odnosu na baznu godinu 2023. Kumulativne stope rasta upotrebljavaju se pri godišnjem praćenju *ex post*usklađenosti na kontrolnom računu.